

„o“ eller mærkeligt nok, forresten endnu oftere med „u“. ¹⁾ —

Avåga betyder meget passende eller tilsluttende og som før berørt: Forsørger, Familie-Overhoved, Velgører med mere andet lignende, hvorved Børnene under deres Nævne af dette Ord muligvis maa kunne have sigtet til at de var Forsterbørn af de af Vikinge-Adspørgerne omtalte ældre Folk, med hvem de havde fulgtes i det Øjeblik, da de selv blev tagne til Fange.

Hvad nu dernæst det kvindelige *Vathilde* angaar, da mener jeg, at dette ligefrem er en Videre-Dannelse, en blot Udvidelse af det samme *Avåga*, nemlig ved et, til dettes Pluralisform fejlet *illak*; med Persontegn *illå* eller *ille* og af Betydning hans — Avåks — eller „Fosterfaderens“ Ledsagerinde, Kammerat (her hans *Viv*) og somsaa altsaa Skrællingebørnernes Fostermoder.

At dømme fra de fangne Børns Svarmaade til Vikingerne med den Betydning jeg selv har ment at turde lægge i samme de givne Svarord, antager jeg ogsaa, at Sammenhængen mellem Spørgsmaal og Svar, eller mellem Adspørgeren og de Adspurgte, maa kunne

¹⁾ Denne Fejltagelse kan være tilgivelig nok, for saa vidt som Eskimoernes *a* ofte er meget lukket, nærmest ligt vort *å*; men i alt Fald er den meget forstyrrende for ikke at sige helt skadelig, for saa vidt som Resultatet altid er bleven falske Gloseoptegnelser, hvoraf det desværre ogsaa vrimler i Sprog-materialet og fremdeles vil vedblive at gøre det, saa længe som ikke en Autoritet — et Navn med Klang tager sig af Sagen som Særstudium og dernæst paapeger sit Resultat, sine Advarsler, med Fynd. Som det er, gives der ikke blot almindelige Læsere, men ogsaa Etnografer, Filologer eller hvemsomhelst ellers der interesserer sig for Eskimo-Spørgsmaalet, idelig Anledning til falskt Ræsonnement. Det er ikke til at beskrive, hvilket Terræn jeg selv vandt fra det Øjeblik, jeg fik Tag i Hemmeligheden her — den angaaende Vokalforbytningen.

have været en noget anden end den, man har vænnet sig til at tro lige efter Sagaen, idet jeg som sagt mener, at intet af de to som Nomen proprium udgivne Ord er andet end Apellativer; og jeg mener som Følge heraf, at Vikinge-Adspørgeren ikke har spurgt saaledes, som man er bleven vant til at tro: *Hvad hed Jeres Fader?* og derefter igen: *Hvad hed Jeres Moder?* men at Spørgsmaalet har lydt: *Hvad hedder „Fader“ og „Moder“ paa Jeres Sprog?* — (paa eskimoisk — skrællingsk — eller hvorledes de nu i Virkeligheden kunne tænkes at have udtrykt sig ligeoverfor de amerikanske Skrællingeborn, og at disse (maaske ved Køb erhvervede Adoptivbørn) herpaa maa kunne have svaret først med deres Stammes Udtryk for Fosterfader — altsaa med det ovennævnte *Avåga* —, og — dernæst med dens Udtryk for Fostermoder: *Avåta-illå*, hvilket sidste Begreb de har givet Form af: deres Fosterfaders *illak* ∴ hans Veninde, Ledsagerske — dette altsaa ogsaa i Forstand af hans Medhjælp i Forholdet til dem selv som Beskytter eller Velgører imod dem. — Noksagt, jeg mener, at det nuværende *Uvæge-Vathilde* har været et *Avåga-Avåta-illå*. (I flygtig sammentrukken Udtale bliver det sidste *Avåta* — eller *avåta-illå* let baade til *Våta-illå* eller blot *Vat-illå*, eller *Vat-ille*, hvorfra der ikke er langt til Sagakorruptionen „*Vathilde*“.

Uvæge og *Vathilde* mener jeg at være Fejlhørelser og Fejlopskrifter af Eskimo-Ordene *Avåga* og *Vat-illå* eller *ille* ¹⁾.

¹⁾ Samme eller paa lignende Maade sammensatte Ord — ∴ Ord, som ender paa *il*, *illa* eller *ille*, mener jeg at have genfundet i de østeskimoiske Dialekter.

Den naturvidenskabelige Station ved Vassijaure i Torne Lapmark.

Af Morten P. Porsild.

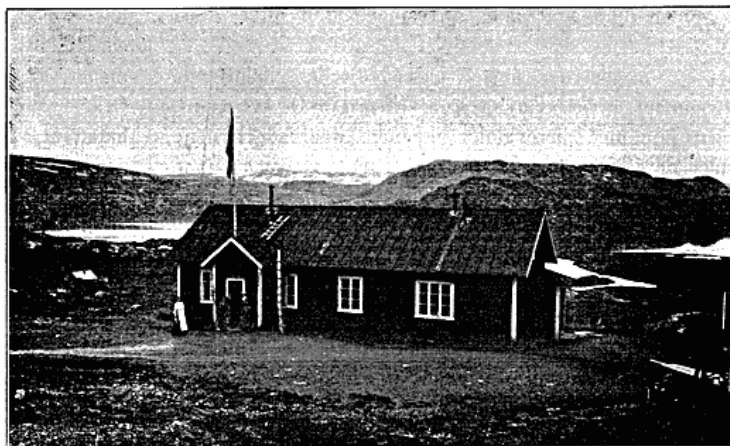
Allerede 1887 fremsatte Statsgeolog Dr. Fr. Svenonius Tanken om at faa en fast naturvidenskabelig Station oprettet i det arktiske Sverige. Der herskede den Gang næsten uovervindelige Vanskeligheder for den rejsende Naturforsker i Lapland, og det var dem, der hos Svenonius fremkaldte Ideen. Det lykkedes imid-

lertid ikke da at faa den nødvendige Interesse vakt, men Gang paa Gang har han siden agiteret for Sagen, og endelig i 1902 fik han den naturvidenskabelige Forening i Stockholm til at indkøbe et Hus, der havde været anvendt under Ofotenbanens Bygning og at indrette det til Naturforskerstation. Det ligger nær ved

Stationen Riksgrænsen, paa $65^{\circ} 23\frac{1}{2}$ N. Br., ca. 520 Meter o. H., nær ved den 6 Km. lange Sø Vassijaure og to svenske Mil fra Torne Tråsk.

Stationen har til Opgave at yde Husrum og Arbejdsplads for enhver, som beskæftiger sig med naturvidenskabelig Forskning i disse Egne, og den er med Rette ikke begrænset til en enkelt Retning af arktiske eller alpine Studier. Den har allerede været flittig benyttet af svenske Biologer; der er i Aar installeret en Seismograf og begyndt paa Undersøgelser over de højere Luftlags fysiske Forhold ved Hjælp af Drager med selvregistrerende og fotograferende Apparater. Omkring Stationen er der rig Lejlighed til at studere mangfoldige klimatologiske og geologiske Forhold og Spørgsmaal.

Vassijaure Stationen har hidtil haft en Del økonomiske Vanskeligheder at kæmpe med. Forbaabentlig er de nu overvundne, saa at dens fremtidige Eksistens og Udvikling nu er sikret. Den bliver saaledes den første arktiske Naturforskerstation, og der er god Grund til at lykønske vort Naboland, „Polarforskningens Vugge“, til at det ogsaa har haft Held til at anviser det arktiske Studium en ny Bane, der uden Tvivl vil vise sig at føre til betydningsfulde Resultater.

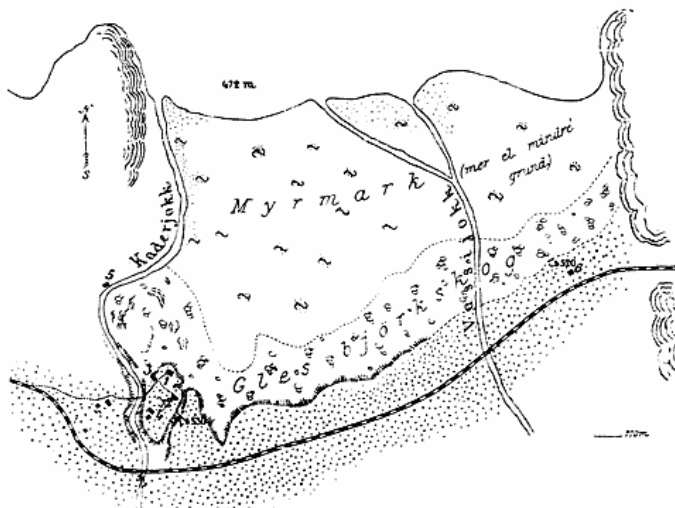
Stationen ved Vassijaure i Torne Lapmark.

(Set fra S.)

Og Dr. Svenonius fortjener Paaskønnelse for, at han trods Modgang og manglende Interesse i Førstningen ikke tabte sit Maal af Sync.

Takket være Justitsraad A. Hølcck's Offervillighed oprettes i Løbet af den kommende Sommer paa Syd-kysten af Disko-Øen i Vestgrønland en dansk arktisk Station, og Kultusministeriet har lovet at ville søge Bevilling til dens Drift, foreløbig for fem Aar. Disse to arktiske Stationer vil sikkert snart blive efterfulgt af flere; ifølge en mundtlig Meddelelse fra Professor Tanfiljev i St. Petersburg agter Rusland at oprette en paa Novaja Semlja, i Norge har Professor Wille slaaet til Lyd for en Station ved Alten, i Alaska er der et Antal af praktiske Forsøgsstationer og en videnskabelig lader næppe længe vente paa sig. Til at begynde med vil sagtens hver Station tage sin Opgave eller sin Side af Polarforskningen op, men efterhaanden vil der for de større og vigtigere Problemer kunne iværksættes Samarbejde, ligesom man for Tiden søger at faa Samarbejde i Gang mellem de forskellige alpine Stationer i Frankrig, Schweiz, Italien, Tyskland og Østrig.

Vassijaure (ca 6 km. læng fr. WSW till ONO)

Skitse over Egnen omkring Stationen.